

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 3426
www.amsterdam.nl

Mevrouw drs. C.G. Gehrels
Wethouder

Retouradres: Waternet, Postbus 94370, 1090 GJ Amsterdam

Geadresseerde

Datum	21 augustus 2013
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	WN 13.161975
Behandeld door	M. Veer (Waternet)
Doorkiesnummer	(020) 608 7586
Faxnummer	(020) 608 3900
Bijlage(n)	Verslag ambtswoningoverleg d.d. 7 juni 2013
Onderwerp	Toelichting op het B&W besluit van 20 augustus over het damhertenbeheer in de Amsterdamse Waterleidingduinen

Geachte heer / mevrouw,

Op 7 juni was u aanwezig op het ambtswoningoverleg over het beheer van damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD). Het verslag van het ambtswoningoverleg is als bijlage toegevoegd.

Ik wil u nogmaals bedanken voor uw bijdrage aan het overleg. Mede op basis van uw inbreng heb ik een voorstel voor het damhertenbeheer voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders, dat hierover op 20 augustus een besluit heeft genomen. In deze brief wil ik dit besluit graag toelichten.

Het besluit op hoofdlijnen

Het college heeft na uitvoerige consultatie besloten om de beheerder van de AWD, Waternet (gemandateerd namens de gemeente Amsterdam), samen met de andere natuurbeheerders in de regio een ontheffing te laten aanvragen om het aantal damherten in de regio te gaan beheren en daarmee de overlast en kans op schade aan omgeving en natuur te verminderen. Vrijwel alle geconsulteerde partijen onderschrijven de noodzaak van een vorm van beheer, met de mogelijkheid van afschot. Over de verdere uitvoering van dit beheer bestaan verschillende ideeën. Amsterdam c.q. Waternet streeft er naar om afschot zoveel mogelijk te beperken. Daarom wordt er samen met Rewilding Europe bekeken of damherten uit de AWD kunnen worden overgebracht naar andere natuurgebieden om de natuur aldaar te versterken.

Toelichting

De belangrijkste overwegingen van het college hierbij zijn:

Dierenwelzijn

De populatie groeit nog steeds fors. Sinds 2011 is de populatie met ca. 550 dieren toegenomen tot een aantal van ca. 2000 dit voorjaar. De afgelopen winter zijn 200 dieren

Het stadhuis is bereikbaar per metro en tram (lijnen 9 en 14), halte Waterlooplein

gestorven door voedselgebrek. De verwachting is dat dit aantal de komende jaren fors zal stijgen. In de Oostvaardersplassen leidde een sterke groei van de populatie tot een grote toename van de wintersterfte (25-35%). Er moet derhalve rekening mee gehouden worden dat een wintersterfte van ca. 800 dieren kan optreden. Waternet en andere beheerders in de regio streven er naar ondraaglijk lijden onder damherten te voorkomen. Een groeiende populatie en sterfte zal geleid tot de hoge bezoekenintensiteit van de AWD leiden tot een hoge trefkans van publiek met dode en/of lijdende dieren. De ervaring leert dat, net als het afgelopen jaar, steeds meer bezoekers en betrokkenen zullen oproepen tot beheer.

Het onderzoeksinstituut Alterra heeft berekend hoeveel damherten duurzaam kunnen leven op het natuurlijk voedselaanbod in de AWD. In andere gebieden heeft deze berekening van Alterra aan de basis gestaan van het beheer. Hoewel de conclusie dat er plaats is voor ca. 600 damherten indicatief is, blijkt hieruit wel dat het huidige aantal van ca. 2000 damherten te hoog is.

Druk op natuurwaarden

In het rapport van het OBN deskundigenteam Duin- en Kustlandschap wordt de positieve bijdrage van herbivoren in het algemeen, waaronder damherten, bij de instandhouding van de duinhabitats benadrukt. Het deskundigenteam constateert echter ook dat de huidige graasdruk door damherten ten minste op een aantal plekken, met name in de binnenduinrand, heeft geleid tot kwaliteitsverlies zoals een afname van bloeiende nectarplanten en het verdwijnen van de ondergroei in de bossen.

Ook vrijwilligers die vaak jaren achtereen de ontwikkelingen van de natuur in de AWD in beeld hebben gebracht, wijzen met enige regelmaat op deze negatieve ontwikkelingen die zij de laatste tijd waarnemen. Omdat ook het deskundigenteam verwacht dat de populatie damherten de komende jaren nog (sterk) zal groeien, acht het ingrijpen in de populatie uiteindelijk noodzakelijk.

Omgevingsverkenning

Ondanks een afname door de geplaatste hekken blijft er sprake van overlast door uit de AWD tredende damherten in de omgeving van Zandvoort en in het zuidwestelijk bollengebied. Ten zuiden van de AWD heeft dat geleid tot een afschot van 185 dieren in het afgelopen jaar. Beheerders, provincies, gemeenten en ProRail zijn van mening dat actief beheer van damherten binnen het hele leefgebied noodzakelijk is om redenen van veiligheid en ecologische draagkracht en achten een gezamenlijke aanpak vóór de oplevering van het ecoduct (tussen de AWD en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland) eind 2013 wenselijk.

Hoe gaan we beheren?

Uit het ambtswoningoverleg is gebleken dat vrijwel alle partijen het erover eens zijn dat een vorm van beheer noodzakelijk is, waarbij een zekere mate van afschot zal worden toegepast. De standpunten over welke vorm van beheer het meest geschikt is voor de AWD en omgeving lopen enigszins uiteen. Met name het moment en de mate van beheer waren onderdeel van gesprek. Enerzijds wordt gepleit beheer toe te passen op het moment dat er sprake is van dierenleed als gevolg van voedseltekort. Anderzijds wordt opgeroepen onnodig dierenleed te voorkomen en te kiezen voor proactief beheer, waarbij

de omvang van de populatie wordt teruggebracht. Hieraan liggen overwegingen als veiligheid, ecologie en dierenwelzijn ten grondslag.

Als beheerder van de AWD hebben Amsterdam en Waternet de verantwoordelijkheid voor een uniek waterwin-, natuur- en recreatiegebied in de Metropoolregio. We maken zorgvuldige keuzes voor het beheer op basis van alle relevante belangen. Dierenwelzijn, natuurwaarden en omgevingsaspecten (veiligheid, overlast) zijn voor de gemeente Amsterdam de afwegingscriteria. Het beeld dat de gemeente daarbij voor ogen heeft is een gezonde, zichtbare populatie damherten in een natuurgebied van hoge kwaliteit, in balans met en verbonden met de omgeving.

Met inachtneming van bovenstaande heeft het college gekozen voor maatwerk waarin alle belangen zorgvuldig zijn gewogen en zoveel mogelijk zijn meegenomen. Dit maatwerk gaat uit van actief beheer van het aantal dieren, om zo schade aan omgeving en natuur te verminderen en dierenwelzijn en omgevingsfactoren te verbeteren. Afschot wordt daarbij als laatste middel tot het minimale beperkt door in samenwerking met Rewilding Europe dieren over te brengen naar andere natuurgebieden in Europa. Het gaat dan om gebieden in Europa waar door teruglopende landbouwactiviteiten een sterke achteruitgang van de natuurwaarden door verruiging plaats vindt. Er lijken vooralsnog goede kansen en mogelijkheden te zijn om dit te verwezenlijken.

Commissie EZP

Op donderdag 5 september aanstaande spreekt de raadscommissie voor Economische Zaken, Bedrijven en Personeel en Organisatie (EZP) over dit onderwerp. U bent van harte uitgenodigd om deze vergadering bij te wonen. De zienswijzen en rapporten zoals we van sommigen van u ontvangen hebben zijn ter informatie aan de commissieleden toegestuurd. Mocht u daar prijs opstellen, dan kunt u via de raadsgriffie van de gemeente Amsterdam (commissiegriffier M. van Tilburg, telefoon 020-5522961, of via de website www.gemeenteraad.amsterdam.nl) spreektijd aanvragen om een toelichting te geven op uw standpunt.

Met vriendelijke groet,

Carolien Gehrels
Wethouder Water